Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu E.2020/594 K.2021/428 (08.03.2021)

Karar metni, resmî kaynakta yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C. D A N I Ş T A Y İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU Esas No : 2020/594 Karar No : 2021/428

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Rektörlüğü VEKİLİ : Av. ... KARŞI TARAF (DAVACI) : ... VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ : Dava konusu istem: ... Üniversitesi ... Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapan davacının 1/8 oranında aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı kararıyla; Anayasa'nın 129. maddesinin 2. fıkrası, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 1. fıkrasının (d) ve (e) bentleri ile 17., 24., 33. ve 47. maddelerinde yer alan kurallar aktarılarak, Dosyanın incelenmesinden; ... Üniversitesi ... Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapan davacı hakkında başlatılan soruşturma neticesinde; Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesinde sayılan "Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak" fiili ile ''Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek'' fiilinin aylıktan kesme cezasını gerektirdiğinden bahisle tesis edilen dava konusu 1/8 oranında aylıktan kesme cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, Yukarıda belirtilen mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden; savunma hakkının anayasal bir hak olduğu, Devlet memurları hakkında disiplin cezası verilebilmesi için savunma hakkının tanınması gerektiği, savunma hakkı tanınmadan disiplin cezası verilemeyeceğinin açık olduğu, Ayrıca, ilgilinin anayasal hak olan savunma hakkını kullanabilmesi için soruşturma sırasında alınan ifadenin yanısıra soruşturma sonuçlandıktan sonraki aşamada savunma hakkının tanınması gerektiği, soruşturma sırasında alınan ifadenin savunma yerine geçmeyeceği, soruşturma evresinde alınan 26/09/2011 tarihli ifade tutanağının dosyaya sunulduğu ancak davacının savunmasının alınmasına ilişkin her hangi bir bilgi ve belgenin sunulamadığı, Bu durumda, anayasal bir hak olan savunma hakkının usulüne uygun kullandırılmadan eksik inceleme ve soruşturmaya dayalı olarak tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 16/05/2019 tarih ve E:2014/9656, K:2019/4706 sayılı kararıyla; Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 23. ve 24. maddelerinde yer alan kurallar aktarılarak, Yukarıda belirtilen mevzuatın değerlendirilmesinden, yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarının disiplin soruşturmaları ve cezalandırılmaları sürecinde ifade ve savunmalarının ne şekilde alınacağına ilişkin asgari koşulların ilgili mevzuatta belirlendiği, bunların haricinde, hem ifade hem son savunma alınmasına ilişkin ek koşul ve yükümlülüğün bulunmadığı, Yönetmeliğin 23. ve 24. maddelerindeki düzenlemeler dikkate alındığında, soruşturma sırasında alınan mevzuata uygun ifadenin savunma yerine geçmeyeceği, bunun yanısıra ayrıca savunma alınması zorunluluğu bulunduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı,

Bu itibarla, Mahkemece işin esası hakkında hukuki değerlendirme yapılıp bir karar verilmesi gerektiği sonucuna varılarak, ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı

kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi ısrar kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı kararıyla; dava konusu işlemin iptali yolundaki ilk kararda ısrar edilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, işlem tarihinde yürürlükte bulunan Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 24. maddesinde, soruşturma sırasında alınan ifadenin yanısıra soruşturma sonuçlandıktan sonraki aşamada da savunma hakkının tanınması gerektiğine ilişkin bir hüküm bulunmadığından, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen temyize konu İdare Mahkemesi ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, ... İdare Mahkemesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİNİN DÜŞÜNCESİ : Temyize konu ... İdare Mahkemesi ısrar kararının gerekçeli onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Davacı, ... Üniversitesi ... Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Bölüm Başkanlığının Dekanlık Makamına yazdığı 22/08/2011 tarihli yazıda; davacının 05/08/2011 tarihinde mesai saatinde başka bir ilçeye gittiği, mesai bitimimini takiben saat 17:08'de bir teşhisle bir devlet hastanesinden 10 günlük rapor aldığı ve özel aracı ile başka bir ile gittiği, söz konusu rapor süresinin bitimini takiben de farklı bir teşhisle bir devlet hastanesinden 10 günlük yeni bir rapor aldığı belirtilerek, izinsiz olarak görev yerini terk etmesi ve aldığı raporların sıhhatinde şüphe bulunması nedeniyle hakkında disiplin soruşturması açılması istenilmiştir. Bölüm Başkanlığının söz konusu yazısı üzerine, Dekanlık Makamının ... tarih ve ... sayılı soruşturma onayına istinaden davacı hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır. Soruşturmacı tarafından davacıya gönderilen 13/09/2011 tarihli yazıda; soruşturmaya konu olaylar belirtilmiş, en geç 15 gün içinde ifade ve savunmasını vermesi, aksi takdirde savunma hakkını kullanmaktan vazgeçmiş sayılacağı bildirilmiştir. Davacı tarafından, 26/09/2011 tarihinde yazılı olarak savunma verilmiştir. Söz konusu disiplin soruşturması sonucunda düzenlenen 03/10/2011 tarihli soruşturma raporunda; raporların gerçeği yansıtmaması nedeniyle Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde yer alan "Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak" fiilini işlediği, savunmasında yer alan bazı ifadelerin amirlerine hakaret niteliğinde olması nedeniyle de, Yönetmeliğin 8. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde yer alan "Görev sırasında amirlerine sözle saygısızlık etmek" fiilini işlediği sonucuna varılarak, davacının aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılması teklif edilmiştir. Bu teklif doğrultusunda tesis edilen dava konusu ... tarih ve ... sayılı işlem ile davacının 1/8 oranında aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine temyizen incelenen dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT : Anayasa'nın 129. maddesinin 2. fıkrasında, "Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez." hükmü yer almaktadır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin işlem tarihinde

yürürlükte bulunan (b) fıkrasında, "Öğretim elemanları, memur ve diğer personelin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri, devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslara göre Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir. İşlem tarihinde yürürlükte bulunan Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde, "Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak"; (e) bendinde, "Görev sırasında amirlerine sözle saygısızlık etmek" aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır. Anılan Yönetmeliğin "Savunma Hakkı" "başlıklı 24. maddesinde, "Savunma alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya disiplin kurulunun yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içerisinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Sanığa gönderilen yazıda, hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı taktirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir. " hükmüne yer verilmiştir. 2547 sayılı Kanun'a 09/12/2016 tarih ve 29913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6764 sayılı Kanun'un 27. maddesi ile eklenen "Disiplin soruşturması ve savunma hakkı" başlıklı 53/A maddesinin 1. fıkrasının (ı) bendinde, "Soruşturmacı, görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir."; 2. fıkrasında, "Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır: a) Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. b) Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir. c) Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir."; 3. fıkrasında, "Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir." hükümleri yer almaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME: Dava konusu işleme dayanak oluşturan 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (b) fıkrasının işlem tarihindeki hali; "Öğretim elemanları, memur ve diğer personelin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri, devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslara göre Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." şeklinde iken, 01/03/2014 tarih ve 6528 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle, "Öğretim elemanları, memur ve diğer personele uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, yönetim görevinden ayırma, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. Hangi fiillere hangi disiplin cezasının uygulanacağı, bu bentte sayılan kişilerin disiplin işlemleri ve disiplin amirlerinin yetkileri, Devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslar da göz önüne alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." şeklinde değiştirilmiş; Anayasa Mahkemesinin 14/01/2015 tarih ve E:2014/100, K:2015/6 sayılı kararıyla da, "kapsama dâhil personelin disiplin işlemlerine dair usul ve esasların kanunda gösterilmeyerek, tüm bu işlemlerin Yükseköğretim Kurulunca düzenlenmesini öngörmesi nedeniyle, Anayasa'nın 38., 128. ve 130. maddelerine aykırı olduğu" gerekçesiyle, 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (b) fıkrasının ikinci cümlesinin iptaline ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesinin 14/01/2015 tarih ve E:2014/100, K:2015/6 sayılı iptal kararı üzerine yeniden düzenlenen, 2547 sayılı Kanun'un 09/12/2016 tarih ve 29913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6764 sayılı Kanun'un 26. maddesi ile

değişik 53. maddesinin (b) fıkrasında, Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanları, memur ve diğer personeline uygulanabilecek disiplin cezalarının, uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası olduğu hükme bağlanmış ve anılan cezaları gerektiren fiiller Kanun'da sayma suretiyle belirtilmiştir. Ayrıca, 6764 sayılı Kanun'un 27. maddesi ile 2547 sayılı Kanun'a eklenen 53/A maddesinde de, disiplin soruşturması ve savunma hakkına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. 2547 sayılı Kanun'un 53/A maddesinin 2. fıkrasında; soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemeyeceği, soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayanın, savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı, savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağının bildirileceği, disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde tekrar savunma isteyebileceği kurala bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, 2547 sayılı Kanun'da, soruşturmacılar tarafından usulüne uygun olarak düzenlenen savunma istem yazısıyla alınan savunmanın, disiplin cezası verilebilmesi için yeterli olduğu kabul edilmiştir.

Olayda; soruşturmacı tarafından soruşturma devam ederken davacıya gönderilen yazı, soruşturma konusu olaylarla ilgili olarak davacının ifadesine başvurulması amacıyla hazırlanmış bir yaz olup, bu yazıda davacıya isnat edilen olayların hukuki nitelendirilmesi yapılmamış, başka bir ifadeyle, disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu belirtilmemiştir. Belirtilen niteliğiyle, söz konusu yazının bir savunma isteme yazısı ve yazıya verilen cevabın bir savunma olarak kabulü hukuken mümkün değildir. Bu durumda, savunma alınmadan verildiği anlaşılan disiplin cezasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; 2547 sayılı Kanun'un 53/A maddesinin 1. fıkrasının (ı) bendinde, soruşturmacının, görevlendirildiği konuda soruşturma yürüteceği, soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildireceği öngörülmüştür. Olayda, davacının izinsiz olarak görev yerini terk etmesi ve aldığı raporların sıhhatinde şüphe bulunması nedeniyle, bu hususlarda soruşturma yapılması amacıyla 26/08/2011 tarihli soruşturma onayı verilmiştir. Söz konusu soruşturma onayına dayanılarak düzenlenen soruşturma raporunda ise, davacının ifadesinde yer alan bazı sözlerin amirlerine hakaret niteliğinde olduğu sonucuna varılarak, bu fiil nedeniyle de disiplin cezası teklif edilmiştir. Dolayısıyla, soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka bir fiillin ortaya çıkması üzerine, disiplin amirinden ek bir soruşturma onayı alınmadan ve bu fiil için davacıya savunma hakkı verilmeden ceza teklif edilmesinde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Ayrıca; davacı hakkında düzenlenen soruşturma raporunda, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 1. fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde sayılan fiilleri işlediğinin tespit edildiği belirtilerek, davacının aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılması teklif edilmiş ise de, dava konusu işlemde hangi fiilden dolayı ceza verildiği hususunun açıkça belirtilmediği görülmektedir. Bu itibarla, dava konusu işlemin iptali yolundaki İdare Mahkemesi ısrar kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU: Açıklanan nedenlerle; 1. Davalı idarenin temyiz isteminin reddine, 2. Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptaline ilişkin ... İdare Mahkemesinin temyize konu ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı ısrar kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle

ONANMASINA, 3. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 08/03/2021 tarihinde oybirliği ile karar verildi.